

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 9C/25/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4318201932
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gertrúda Rennerová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2019:4318201932.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice v konaní pred sudkyňou JUDr. Gertrúdou Rennerovou v spore žalobcu : W.. O. J.B. L.. XX.XX.XXXX, J. B. Q. XX B., proti žalovanej: T. T. L.. XX.XX.XXXX, J. T. XXX, o zaplatenie 3 588, 50 eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 228,12 eur do troch dní od právoplatnosti.

II. Vo zvyšnej časti sa žaloba z a m i e t a .

III. Žalovanej sa p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania vo výške 78,29 % ktorú je povinný vyplatiť žalovanej žalobca.

IV. O výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca v žalobe podanej 07.05.2018 žiadal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie spolu 3 588, 50 eur, ktorú sumu žalovaná získala neoprávnene a na úkor žalobcu sa bezdôvodne obohatila. V čase, keď bola žalovaná zo zdravotných dôvodov hospitalizovaná, bol ich syn, maloletý T. T. v starostlivosti žalobcu a počas tohto obdobia poberala od štátu príspevky, ktoré mal poberať on. Žalovaná mu znemožnila poberanie príspevkov od štátu, pretože mu nedala písomný súhlas, hoci ju o to žiadal. Pohľadávku vo výške 1 050, 50 eur si žalobca uplatnil z dôvodu, že mu žalovaná znemožnila prístup k príspevkom od štátu, 200 eur predstavuje náklady na rehabilitačný pobyt maloletého T., suma 1 000 eur ušlý príjem manželky žalobcu za obdobie, keď mu pomáhala so starostlivosťou o maloletého T. a 1 338 eur je výživné na dieťa za obdobie, keď bolo v osobnej starostlivosti žalobcu. Jeho manželka ukončila zamestnanie, aby sa mohla o dieťa postarať v čase, keď on bol v zamestnaní. Ohľadom sociálnych dávok sa so žalovanou márne snažil dohodnúť.

2. Žalovaná sa k žalobe písomne vyjadrila dňa 27.07.2018 (čl. 20). V ňom uviedla, že na základe vzájomnej dohody so žalobcom bol maloletý T. v starostlivosti žalobcu od 17.09.2015 na čas, kým bola hospitalizovaná. Po jej návrate z liečebne po 6 týždňoch hospitalizácie jej žalobca odmietol dieťa vrátiť a vydal ho až 09.03.2016. Hospitalizovaná bola znova i v období od 10.09.2016 do 28.09.2016 a aj v tomto období po ústnej dohode bolo dieťa u žalobcu. V období pobytu dieťaťa u žalobcu neprerušila materskú dovolenku a poberala rodinné prídavky a príspevok v materstve. Dieťa odovzdala žalobcovi s tým, že po návrate z nemocnice jej ho vráti, čo však žalobca odmietal. Začali sa súdne spory o starostlivosť o maloletého T., ktoré boli zdĺhavé, pretože žalobca neustále podával návrhy o zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti, resp. žiadal dieťa zveriť do jeho osobnej starostlivosti, boli podávané neodkladné opatrenia a odvolania proti rozhodnutiam súdu. Po celé obdobie ju nežiadal o súhlas, aby mohol požiadať

on materský či rodičovský príspevok, či materskú dovolenku. Náklady za rehabilitáciu dieťaťa mala aj ona, napriek tomu je ochotná podieľať sa na týchto výdavkoch žalobcu vo výške 100 eur.

3. Uznesením 02.10.2018 č. k. 9C/25/2018 - 35, právoplatné 17.10.2018, vylúčil súd na samostatné konanie vec v časti o určenie výživného na maloleté dieťa, ktoré si žalobca uplatnil v celkovej výške 1 338 eur.

4. Dokazovaním zistil súd tento skutkový stav :

5. Maloletý T. T. sa narodil 27.03.2015 z mimomanželského vzťahu rodičov, strán sporu. Dieťa po narodení bolo v starostlivosti žalovanej matky. V období od 17.09.2015 do novembra 2015 a od 10.09.2016 do 28.09.2016 bola žalovaná hospitalizovaná. Počas hospitalizácie žalovanej prevzal, na základe dohody rodičov - strán sporu, starostlivosť o maloleté dieťa žalobca, ktorý dieťa vrátil matke 09.03.2016. Za obdobie, kedy bolo maloleté dieťa v osobnej starostlivosti žalobcu, t. j. od 17.09.2015 do 09.03.2016 a od 10.09.2016 do 28.09.2016 si žalobca uplatňuje rodičovský príspevok 1 050, 50 eur, náhradu nákladov za rehabilitačný pobyt dieťaťa 200 eur a náhradu ušlej mzdy manželky počas jej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa 1 000 eur. Výška rodičovského príspevku v roku 2015 predstavovala sumu 203, 20 eur mesačne, v roku 2016 sumu 202, 30 eur mesačne.

6. O úprave práv a povinností rodičov k maloletému T. sa viedlo na tunajšom súde konanie pod sp. zn. 4P/15/2015. Konanie sa začalo na návrh žalovanej podaný 02.12.2015, v ktorom navrhovala zveriť maloletého do jej osobnej starostlivosti a návrh odôvodnila aj tým, že žalobca jej odmieta dieťa vrátiť. Rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 01.06.2017 č. k. 4P/15/2015 - 829 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Nitra zo 07.03.2018 č. k. 6Co/25/2017 - 951 bol maloletý T. zverený do osobnej starostlivosti žalovanej matky a boli upravené aj ďalšie práva a povinnosti rodičov. Rozsudok čo do zverenia maloletého matke (a v časti výroku II. III. IV. VI. VIII.) nadobudol právoplatnosť 03.05.2018 (v časti výroku V. a VII. dňa 16.06.2018). V priebehu toho konania súd predbežným opatrením dňa 02.03.2016 v spojení s uznesením súdu druhej inštancie zo dňa 12.05.2016 predbežne zveril maloleté dieťa do osobnej starostlivosti matky (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 31.06.2016). Súd v tom konaní rozhodoval aj o ďalších návrhoch žalobcu na vydanie neodkladného opatrenia, resp. na zmenu či zrušenie neodkladných opatrení, ktoré boli zamietnuté.

7. Zo súdom zadováženého potvrdenia o poberaní rodičovského príspevku vydaného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice dňa 18.01.2019 (čl. 45) vyplýva, že žalobca poberal rodičovský príspevok pri starostlivosti o maloleté dieťa T. T. od 11.12.2015 do 29.02.2016 a z potvrdenia zo dňa 18.01.2019 (čl. 46), že žalovaná poberala rodičovský príspevok od 01.03.2016 do 27.03.2018.

8. Súd z potvrdenia Sociálnej poisťovne, pobočka Levice (čl. 47), vydané dňa 18.01.2019 zistil, že v období od 17.09.2015 do 09.03.2016 a od 10.09.2016 do 28.09.2016 si žalobca neuplatnil nárok na materské. Žalovaná si nárok na materské uplatnila od 27.03.2015 a bolo jej vyplatené za obdobie od 27.03.2015 do 10.12.2015.

9. Základná škola Hronské Kosihy na dotaz súdu ohľadom dôvodu ukončenia pracovného pomeru manželky žalobcu X. J.B. odpovedala dňa 18.01.2019 (čl. 48) tak, že v základnej škole pracovala na Dohodu o aktívnej činnosti formou dobrovoľníckej služby v dňoch 01.09.2015 - 16.09.2015, potom po dohode s úradom práce nastúpila dňa 17.09.2015 na dlhodobú PN, nakoľko sa podľa vyjadrenia ÚP táto dohoda nedala inak ukončiť. Ako dôvod udávala nutnosť starostlivosti o manželovo nemanželské dieťa T. T..

10. Žalobca sa voči žalovanej domáha vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré mala žalovaná získať za obdobie od 17.09.2015 do 09.03.2016 a od 10.09.2016 do 28.09.2016, keď podľa neho v tomto období neoprávnene poberala rodičovský príspevok v celkovej výške 1 050, 50 eur. Ďalej sa domáha zaplatenia 1 000 eur, ktorá čiastka ušla na mzde jeho manželke X. J., ktorá musela nechať zamestnanie kvôli starostlivosti o maloletého a 200 eur požaduje ako náhradu nákladov, ktoré vynaložil na rehabilitačný pobyt maloletého v špecializovanom zariadení.

11. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

12. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

13. Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 571/2009 Z. z. o rodičovskom príspevku rodičovský príspevok je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva oprávnenej osobe na zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa.

14. Podľa § 2 zák. č. 571/2009 Z. z. oprávnená osoba podľa tohto zákona je

a) rodič dieťaťa,

b) fyzická osoba, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia súdu alebo

c) manžel (manželka) rodiča dieťaťa, ak žije s rodičom dieťaťa v domácnosti.

15. Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 571/2009 Z. z. oprávnená osoba má nárok na rodičovský príspevok, ak

a) zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa a

b) má trvalý pobyt alebo prechodný pobyt na území Slovenskej republiky (ďalej len „pobyt“) alebo je osobou podľa osobitného predpisu.

16. Rodičovský príspevok je štátna sociálna dávka, ktorú vypláca príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého pobytu osoby alebo podľa prechodného pobytu osoby (u cudzincov), ktorá si na príspevok nárokuje. Rodičovským príspevkom prispieva štát oprávnenej osobe na zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa (zák. č. 571/2009 Z. z.).

17. Dokazovaním bolo preukázané, že maloleté dieťa bolo v období od 17.09.2015 do 09.03.2016 a v období od 10.09.2016 do 28.09.2016 v osobnej starostlivosti žalobcu. Za toto obdobie sa žalobca domáha od žalovanej vyplatenia rodičovského príspevku vo výške 1 050, 50 eur, ktoré podľa jeho tvrdenia patria jemu, keďže v sledovanom období sa on o maloleté dieťa staral. Podľa potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice žalobca poberal rodičovský príspevok za obdobie od 11.12.2015 do 29.02.2016. Žalovaná začala poberať rodičovský príspevok od 01.03.2016 a poberala ho až do 27.03.2018. Z uvedeného vyplýva, že v období od 17.09.2015 do 01.03.2016 žalovaná nepoberala rodičovský príspevok, čiže sa nemohla na úkor žalobcu obohatiť o finančné čiastky, ktoré jej nikdy neboli Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice vyplatené. Predbežným opatrením súdu z 02.03.2016 sp. zn. 4P/15/2015 už bolo maloleté dieťa predbežne zverené do osobnej starostlivosti žalovanej. V období od 10.09.2016 do 28.09.2016 bola žalovaná opätovne hospitalizovaná a v tomto čase opäť prevzal starostlivosť o maloletého T. žalobca po vzájomnej dohode so žalovanou. V tomto období poberala rodičovský príspevok žalovaná, avšak podľa názoru súdu mal rodičovský príspevok poberať žalobca. V roku 2016 bol rodičovský príspevok stanovený sumou 202, 30 eur, dieťa bolo v starostlivosti žalobcu 19 dní, a tak pomerná časť rodičovského príspevku 128, 12 eur patrí žalobcovi (202, 30 eur : 30 dní = 6,74 eur x 19 dní). Žalovaná sa dočasne zo zdravotných dôvodov nemohla osobne starať o svoje dieťa a zverila ho do starostlivosti žalobcu, preto odpadol dôvod na vyplatenie jej rodičovského príspevku, keď po vzájomnej dohode rodičov bolo dieťa dočasne umiestnené u žalobcu. Nárok na rodičovský príspevok podľa § 2 zák. č. 571/2009 Z. z. patrí rodičovi dieťaťa a slúži na zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa. Súd dospel k záveru, že počas doby, kedy bolo dieťa v starostlivosti žalobcu patrí rodičovský príspevok jemu. Preukázateľne túto dávku prijala žalovaná, preto ju súd zaviazal sumu 128, 12 eur, pomernú časť príspevku po dobu osobnej starostlivosti žalobcu o dieťa, zaplatiť žalobcovi a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

18. Podľa § 60 CSP stranami sú žalobca a žalovaný.

19. Na to, aby sa niekto stal stranou konania netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide, ale stačí, ak podá žalobu a v takom prípade sa stáva žalobcom. Či však bude žalobca v spore úspešný závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna strana subjektom práva a opačná procesná strana subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve používa pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej

vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia - žalobca, v skutočnosti nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia o ktoré v konaní ide.

20. Ďalší nárok vo výške 1 000 eur si žalobca uplatnil z titulu náhrady ušlej mzdy jeho manželky, ktorú mala stratiť ukončením pracovného pomeru z dôvodu starostlivosti o maloletého T. v období, keď bolo dieťa v jeho domácnosti. V tejto časti nároku žalobca nemá aktívnu vecnú legitímáciu. Nie je síce celkom zrejmé, o aký nárok ide, keď pod pojmom ušlá mzda sa myslí mzda, ktorú by inak fyzická osoba zamestnaná na pracovný pomer dosiahla, keby nenastali okolnosti, ktoré sama nezapríčinila. Podľa tvrdenia žalobcu jeho manželka prestala pracovať, aby sa mohla postarať o maloletého v čase, kým bol žalobca v práci. Pokiaľ teda manželke žalobcu „ušla mzda“, z dôvodu ukončenia pracovného pomeru z dôvodu prevzatia starostlivosti o maloletého T., jedine ona je aktívne vecne legitimovaná domáhať sa tohto nároku súdnou cestou. V danom prípade bolo povinnosťou žalobcu preukázať, že je on účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého je vyvodzovaný žalobou uplatnený nárok, čo nijak nepreukázal. Naopak, sám tvrdil, že mzda vo výške 1 000 eur „ušla“, jeho manželke, čiže účastníkom hmotnoprávneho vzťahu nie je žalobca. Súd v tejto časti pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu žalobu zamietol.

21. Žalobca požadoval od žalovanej aj náhradu nákladov, ktoré vynaložil na rehabilitačný pobyt maloletého dieťaťa v špecializovanom rehabilitačnom zariadení vo výške 200 eur. V tejto časti žalovaná pohľadávku uznala a vyjadrila ochotu podieľať sa na týchto výdavkoch vo výške 100 eur. Za obdobie, kedy bolo maloleté dieťa v starostlivosti žalobcu, nebolo určené výživné na maloleté dieťa žalovanej, resp. súdnou cestou nebol upravený výkon práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu v zmysle § 35 Zákona o rodine. Konanie sa začalo až na návrh žalovanej (sp. zn. 4P/15/2015), ktorý podala 02.12.2015 v dôsledku toho, že po jej návrate z nemocničného zariadenia jej žalobca odmietol dieťa vrátiť. Žalovaná nepoprela, naopak potvrdila, že pohybové problémy ktoré dieťa malo vyžadovali špeciálnu rehabilitáciu a uznala náklady, ktoré s absolvovaním rehabilitácií žalobca mal, pričom v polovici bola ochotná ich žalobcovi nahradiť. Obaja rodičia rovnako sú povinní starať sa o zdravie a riadny vývoj dieťaťa, ktoré v danom prípade potrebuje špeciálne cvičenie na zlepšenie zdravotného stavu, preto súd dospel k záveru, že je na mieste, aby v polovici tieto zvýšené náklady znášala žalovaná. Žalobca zvýšené náklady vyčíslil sumou 200 eur, ktorú sumu žalovaná nepoprela a súd priznal žalobcovi náhradu vo výške 100 eur. Žalobca ako otec dieťaťa sa taktiež musí v polovici na takýchto výdavkoch podieľať. Vo zvyšnej časti tohto nároku súd žalobu zamietol.

22. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP. V konaní bola úspešnejšia žalovaná, preto v pomere úspechu jej priznal nárok na náhradu trov konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia v 2-och písomných vyhotoveniach prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre

V odvolaní podľa § 355 ods. 1, 2 CSP sa popri všeobecných náležitostiach podania (127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Podľa 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a doplňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ v konaní bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.